

Petolinnun pesäpuun ympäristön rauhoittaminen turvetuotannon ympäristöluvan yhteydessä – KHO 2015:3

Lakimies
5/2015
s. 720–726

1. Kysymyksenasettelu

Ratkaisussa KHO 2015:3 oli kysymys siitä, voiko luonnonsuojelulain (1096/1996, LSL) 39 §:n mukaista rauhoitussäännöstä soveltaa turvetuotannon ympäristöluvan epäämiseen.¹ LSL 39.1 §:n 3 kohta kieltää rauhoitetun eläinyksilön tahallisen häiritsemisen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsäkierron kannalta tärkeimmillä paikoilla. Säännöksen toisen momentin mukaan suuren petolinnun pesäpuu, jossa oleva pesä on säännöllisessä käytössä ja selvästi nähtävissä, on rauhoitettu. Alueella pesinyt kalasääski on rauhoitettu LSL 47.5 §:n mukaisesti lintudirektiivin² liitteessä I mainittuna lajina, mutta kalasääski ei ole uhanalainen tai LSL 47 §:n mukainen erityisesti suojeltava laji.

Yksi ratkaistavista kysymyksistä oli, onko tuotannollinen toiminta LSL 39.1 §:n mukaista tahallista häiritsemistä. Toiseksi tuli ratkaista, voidaanko LSL 39.2 §:a tulkita laajentavasti niin, että pesäpuun vaatiman suojavyöhykkeen vuoksi ympäristölupa tuli hylätä.

2. Ratkaisun argumentaatio

LSL 39 §:n tavoitteena on ollut suojata eläinlajeja tappamiselta ja hävittämiseltä, eikä niinkään rajoittaa tuotannollista toimintaa. Oletettavasti tästä syystä säännöksen *alueellinen ulottuvuus* kattaa toisen momentin osalta vain pesäpuun itSENSÄ.³ KHO luetteleekin ratkaisun kannalta merkitykselliseksi säännöksen yksityiskohtaiset perustelut, joiden mukaan rauhoitus merkitsee sitä, että puun kaataminen tai vahingoittaminen on kielletty.⁴ LSL 39.2 § antaa sanamuotonsa

1. Itä-Suomen ympäristölupavirasto 15.4.2005 Dnro 33/05/1 (lainvoimainen): turpeenottoa rajoitettiin niinkään sääksen pesäpuun vuoksi. Puun ympäristöön jätettiin 200 metrin suojavyöhyke ja turvetuotantoalueen valmistelutyöt rajattiin 800 metrin etäisyydelle pesäpuusta pesimäaikana.
2. Neuvoston direktiivi 79/409/ETY, annettu 2 päivänä huhtikuuta 1979, luonnonvaraisten lintujen suojelusta.
3. Vrt. LSL 47 §:n mukainen erityisesti suojeltavien lajien esiintymispaikan hävittämis- ja heikentämiskielto. Kun laji tarvitsee menestyäkseen suojavyöhykkeen, ELY-keskus tekee esiintymispaikasta erillisen rajauspäätöksen.
4. HE 79/1996 vp luonnonsuojelulainsäädännön uudistamiseksi, 39 §:n yksityiskohtaiset perustelut.

ja esitöidensä perusteella suojaa ainoastaan lajiyksilön pesäpuulle. Lainsäätäjän tarkoitusta kuvaa myös se, että lajin rauhoitussäännöksen johdosta haitankärsijälle ei voida maksaa korvauksia, mikä kertoo siitä, että säännöksen perusteella aiheutuvan haitan on todennäköisesti ajateltu olevan varsin vähämerkityksinen. Rauhoitussäännöksen tarkoitus ei liene ollut toteuttaa lajin elinympäristösuojelua rajoittamalla tuotannollista toimintaa, vaan estää lajiyksilöiden tahallista tappamista ja häiritsemistä.⁵

LSL 48.1 §:n rauhoitussäännösten yleispoikkeuksen soveltamisala on niin laaja, että se kattaa lähes kaiken tuotannollisen toiminnan. Sanamuodon mukaisesti poikkeuksen ulkopuolelle kuitenkin jää turvetuotanto, ja luonnonsuojelulainsäädännön yleinen systeeminen tavoite tukee tätä tulkintaa. Korkein hallinto-oikeus totesi ratkaisussaan, että LSL 48.1 §:n mukainen poikkeus ei koske turvetuotantoa.⁶

Vastoin lainsäätäjän ilmeistä tarkoitusta LSL 39 §:n alueellisen tai *asiallisen*⁷ soveltamisalan osalta KHO esittää reaalisen argumentin, jonka mukaan pesäpuun suojeleminen on mielekäästä ainoastaan siinä tapauksessa, että puu on käyttökelpoinen tuohon tarkoitukseen.⁸ Oikeuden mukaan säännös voi toteuttaa tarkoituksensa ainoastaan siten, että pesintärauhaa häiritsevät tekijät voidaan ehkäistä muita säännöksiä soveltamalla. KHO mainitsee mahdollisina keinoina suojelualueen perustamisen, LSL 47 §:n 3 ja 5 momenttien mukaisen rajauspäätöksen sekä 39.1 §:n 3 kohdan laventavan tulkinnan niin, että tahallinen häiritseminen tarkoittaa myös tuotannollista toimintaa.

Ympäristöoikeudellisten ratkaisujen ollessa usein tulevaisuuteen suuntautuneita on tavoiterationaalisella laintulkinnalla, eli käytännössä seuraamusharkinnalla, suuri merkitys ratkaisutoiminnassa. Suomalaisessa oikeusperinteessä reaalisella argumentaatiolla on ollut skandinaavista realismia pienempi merkitys.⁹ Oikeuskirjallisuudessa ei ole esitetty kovinkaan selvää erottelua teleologi-

5. *Leila Suvantola*: Lupa tappaa – Poikkeaminen luonnonsuojelulain säännöksistä. *Defensor Legis* 2003 s. 668–696, s. 671, 692, jossa huomautetaan, että lajirauhoitussäännösten osalta tekijän sallittavuutta on arvioitava niiden seurausten perusteella.

6. LSL 48.1 § sisältää rauhoitussäännöksiin yleispoikkeuksen, jonka mukaan rauhoitussäännösten ei tule estää maa- ja metsätalouden harjoittamista, rakennustoimintaa tai rakennuksen taikka laitteen tarkoituksenmukaista käyttämistä. Sen, ettei turvetuotanto kuulu poikkeuksen soveltamisalan piiriin, on myös aiemmin esittänyt *Leila Suvantola*: Kuoleman katse – ympäristönkäytön luontovaikutusten selvittämisvelvollisuus. *Lakimies* 2006 s. 560–585, s. 576.

7. Ilman parempaa tietoa uskaltaisın arvella, että LSL 48.1 §:n sanamuotoa ei tietoisesti ja tavoitteellisesti ole muotoiltu niin, että se kattaa lähes kaiken muun tuotannollisen toiminnan paitsi turvetuotannon.

8. Reaalisista argumenteista *Raimo Siltala*: Oikeustieteen tieteenteoria. Suomalainen Lakimiesyhdistys 2003 s. 281–283, 362–363; *Jyrki Virolainen* – *Petri Martikainen*: Tuomion perusteleminen. Talentum 2010 s. 454.

9. *Juha Karhu*: De grundläggande fri- och rättigheterna och rättskälteorin. Tidskrift utgiven av Juridiska Föreningen i Finland 2005 s. 24–42, s. 38. Ks. kuitenkin *Siltala* 2003 s. 342.

sen tulkinnan, seuraamusharkinnan ja reaalisen argumentaation välillä. *Tuorin* mukaan teleologisessa tulkinnassa on kyse seuraamusharkinnan ja lainsäätäjän historiallista tarkoitusta korostavan tulkinnan yhdistelmästä.¹⁰ *Virolaisen* ja *Martikaisen* mukaan puolestaan teleologisessa tulkinnassa tavoiteltava asiain-tila tulee konstruoida lain objektiivisen tavoitteen (*ratio legis*) eikä lainsäätäjän historiallisen tarkoituksen perusteella.¹¹ Nähdäkseni reaaliseksi argumentaatioksi voidaan luokitella ainakin sellaiset tavoiterationaalisen argumentaation muodot, joissa tavoiteltavaa asiain-tilaa ei voida konstruoida sen enempää lainsäätäjän historiallisesta tavoitteesta kuin lain objektiivisesta tavoitteestakaan.¹²

Lintudirektiivin 4 art. 4 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on myös Natura 2000 -verkoston ulkopuolella pyrittävä estämään elinympäristöjen pilaantumista ja huonontumista. Vaikka säännös ei olekaan suoraan sovellettavaa oikeutta, yhdessä perustuslain (731/1999) 20 §:n kanssa KHO päätty 39.1 §:n 3 kohdan laventavaan tulkintaan.

Olennaisten lainopillisten kysymysten ratkettua KHO arvioi vielä lintutieteellisesti sitä, aiheuttaako turvetuotanto olennaista haittaa kalasääsken pesinnälle. Kalasääski on paikkauskollinen lintu ja on täysin mahdollista, että myös tulevat yksilöt tulevat käyttämään samaa pesää. On vaikea arvioida luotettavasti, millainen suojavyöhyke vähimmillään tarvitaan, jotta LSL 39 §:n 1 ja 2 momenteissa tarkoitettua kiellettyä seurausta ei syntyisi, mutta vaihteluvälin esitetään asettuvan 100 ja 1100 metrin väliin. Hyväksytyn tuotantoalueen reuna sijoittuu lähimmillään 400 metrin päähän pesäpuusta.

Lisäksi KHO päätty arvioimaan suon luonnontilaisuutta, kasvillisuutta ja maisemaa.¹³ Alueen olosuhteiden lisäksi kalasääsken elämäntierrosta ja palaa-misesta samaan puuhun saadun selvityksen huomioon ottaen KHO päätty hylkäämään toiminnanharjoittajan valituksen.

10. *Kaarlo Tuori*: Oikeusjärjestys ja oikeudelliset käytännöt. Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan julkaisuja 2003 s. 54–55.

11. *Virolainen – Martikainen* 2010 s. 463–465.

12. Esimerkiksi ratkaisun KKO 2003:98 ja vähemmistöön jääneiden jäsenten lausuntojen ratkaisussa KKO 2013:33 on nähty edustavan reaalista argumentaatiota. Niissä alirahdinkuljettajan korvausvastuuta ja tähän kohdistuvaa kanneoikeutta perusteltiin regressikanteiden vähentämisellä, mikä epäilemättä on yhteiskunnan kokonaistalouden kannalta edullista, mutta tavoitetta ei voi konstruoida vastuusäännösten tarkoituksesta. *Outi Toivonen*: Allmänna transport- och kontraktsträttliga principer samt reella argument i tolkningens av fraktförarens ansvar mot transportkunden – speciellt i finsk rättspraxis. JFT 2014 s. 184–197, s. 185, 189–190.

13. Tapauksen vireilletullessa oli voimassa vanha ympäristönsuojelulaki (86/2000), jolloin nykyisen ympäristönsuojelulain (527/2014, YSL) 13 §:n mukaista arvointia ei tapauksessa olisi voinut suorittaa.

3. Poikkeamisen vaikutuksista

LSL 48.2 §:n nojalla ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa rauhoitussäännöksistä, jos lajin suojelutaso säilyy suotuisana. Kyseisessä tapauksessa yhtiö ei ollut hakenut LSL 48.2 §:n mukaista poikkeusta, joten lupaa ei voitu myöntää. Sääksi on luokiteltu silmälläpidettäväksi lajiksi, suot eivät ole sen ominaisimpia elinympäristöjä, eikä turvetuotanto ole mitenkään olennainen syy sääksen uhanalaisuusluokkaan.¹⁴ Näiltä osin ei liene lainkaan mahdotonta, etteikö LSL 48.2 §:n mukainen poikkeuslupa olisi voitu yhtiölle myöntää.¹⁵ Mikäli luvamyöntämisestä olisi perusteltu ympäristönsuojelulain järjestelmän kautta, YSL 49 §:n (vanhan ympäristönsuojelulain 42 §) ja LSL 48.2 §:n mukaisen poikkeuksen välillä olisi vallinnut riippumattomuussuhde. Luonnonsuojelulain nojalla annettu poikkeus ei olisi vaikuttanut ympäristönsuojelulaista lähtevän normiston soveltamiseen. Poikkeusluvan saaneen hakijan kohdalla tapaus olisi tullut ratkaistuksi toisin tulkitsemalla LSL 39.2 §:ää laajentavasti.

Luvanhakija ei voi saada viranomaiselta sitovaa ennakkotietoa siitä, tarvitaanko hankkeen toteuttamiseksi jotain luonnonsuojelulain mukaista poikkeusta. *Suvantola* on katsonut, että luonnonsuojelulain vaatimuksien ei tulisi kumuloitua ympäristölupakäsittelyssä, sillä jos hakemus hylätään myöhemmin ilmenevän poikkeusluvan tarpeen vuoksi, hakemuksen käsittely viivästyy kohtuuttomasti.¹⁶ Ympäristönkäyttöhankkeen ja luonnonsuojelulain luontotyyppi- ja lajisuojelupoikkeuksien välinen edellytys- ja riippumattomuussuhde on jäänyt vaihtelevan oikeuskäytännön varaan.¹⁷ *Soininen* on esittänyt, että puheena olevasta ratkaisusta on implisiittisesti löydettävissä edellytysuhde luonnonsuojelulain hyväksi tarvittavan suuren suojavyöhykkeen vuoksi, mikä luo omat vaatimuksensa suojelun tarkoituksen toteutumiselle.¹⁸

4. Arviointia

LSL 48.1 §:n laajasta soveltamisalasta, LSL 39.2 §:n yksityiskohtaisista perusteista, sanamuodosta, siitä että ELY-keskus ei tee suojavyöhykkeen rajauspää-

14. Pertti Rassi – Esko Hyvärinen – Aino Juslén – Ilpo Mannerkoski (toim.): Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2010. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus 2010 s. 330.

15. Poikkeusedellytykset arvioidaan suurilta osin lajin uhanalaisuusarvioinnin tulosten perusteella. Laajalle levinneen lajin osalta poikkeuksen myöntämiskynnys on alempana kuin hyvin suppealla alueella esiintyvien lajien osalta. *Suvantola* DL 2003 s. 678–679.

16. *Leila Suvantola*: Vaaran vyöhykkeellä – Luonnonsuojelun ja ympäristönkäytön konkurrenssista. Oikeustiede–Jurisprudencia 2004 s. 433–509, s. 482.

17. *Niko Soininen*: Eräiden ympäristöoikeudellisten lupien edellytysuhteet ennakoitavuuden ja käsittelyn sujuvoittamisen näkökulmasta. Ympäristöministeriön taustaselvitys 2015 s. 6–13. [<http://www.ym.fi>, haettu 24.6.2015]

18. *Soininen* 2015 s. 9.

töstä sekä korvaussäännöksen puutteesta voidaan rekonstruoida LSL 39.2 §:n asialliseksi tavoitteeksi antaa suojaa linnuille nimenomaisesti tahallista hävittämistä eikä tuotannollista toimintaa vastaan. Kun lain sanamuoto, perustelut ja systemaattiset argumentit antoivat suojaa yksittäiselle pesäpuulle, luvan hylkäämistä 65 hehtaarilta voidaan pitää jopa *contra legem* -ratkaisuna.¹⁹ Reaaliset argumentit ovat hyväksyttäviä ja toisinaan jopa välttämättömiä, jotta lainsoveltamisessa osattaisiin heijastella yhteiskuntaa järkevällä tavalla.²⁰ Reaalinen argumentaatio on sallittu oikeuslähde ja luonteeltaan aina vahvasti tavoiterationaalista, mikä ainakaan aarniolais-peczenikiläisessä oikeuslähdeopissa ei voi syrjäyttää lain tarkoitusta.²¹

Perusoikeudet voivat puolestaan toimia laajentavan tai supistavan tulkinnan rajoitusperusteena.²² Ympäristöperusoikeus on *prima facie* jännitteisessä suhteessa omaisuudensuojan kanssa. KHO perusteli lain sanamuodon ja säännöksen tarkoituksen²³ ohittavan reaalisen argumentin näiden kahden perusoikeuden välisellä punninnalla.²⁴ Edellä todettiin, että teleologisessa tulkinnassa tavoiteltava asiointi rekonstruoidaan joko lainsäätäjän historiallisesta tarkoituksesta tai lain objektiivisesta tarkoituksesta. Käsillä olevassa tapauksessa voitaisiin ajatella, että KHO on konstruoinut tavoiterationaalisella tulkinnalla ta-

19. *Contra legem* -tilanteelle ei ole tyydyttävästi yksiselitteistä määritelmää. Esim. Siltala käyttää termiä puhuessaan vain sanamuodon vastaisesta tulkinnasta asiayhteydessä, jossa aarniolais-peczenikiläinen oikeuslähteiden kolmijako-oppi muuntuu dynaamiseksi, avoimeksi ja epähierarkkiseksi. Raimo Siltala: Oikeudellinen tulkintateoria. Suomalainen Lakimiesyhdistys 2004 s. 387. Kun säännöksen esitöistä ja systemaattisista argumenteista voidaan rekonstruoida sanamuotoa tukeva *ratio legis*, nähdäkseni kyse on *contra legem* -tilanteesta.

20. Kimmo Nuotio: Oikeuden toteutumisesta monimutkaistuvassa yhteiskunnassa. LM 1996 s. 1019–1035, s. 1021.

21. Lainsäätäjän tarkoituksesta voidaan erottaa säännöksen objektiivinen tarkoitus (Virolainen – Martikainen 2010 s. 388). Nähdäkseni vahvasti tavoiterationaaliselle tulkinnallekin on toisinaan paikkansa, mutta ainakin sitä tulisi välttää, mikäli muitakin mahdollisuuksia perusteluille olisi. Mikäli oikeuden yhteiskunnalliset vaikutukset syrjäyttävät perinteisen institutionaalisen oikeuslähdeopin käsittämät oikeudelliset tulkinta- ja ratkaisuperiaatteet, ollaan Siltalalla (2003 s. 362) mukaan *radikaalin oikeudellisen finalismin* alueella.

22. Mm. Veli-Pekka Hautamäki: Hyvän hallinnon toteuttaminen. Edita 2004 s. 21.

23. Ks. edellä. Voidaan toki ajatella, että luonnonsuojelulainsäädännön yleinen tavoitteisto lähtee intressistä turvata luontoa, mutta joudumme helposti kaltevalle pinnalle muidenkin luonnonsuojelulain säännösten kohdalla, mikäli säännöksen sanamuodon ja yksityiskohtaisen tavoitteen voi syrjäyttää sen vuoksi, että säännös ei onnistu maksimoimaan luonnon turvaamisintressiä.

24. *Contra legem* -ratkaisuna, jossa reaaliset argumentit syrjäyttivät lain perusteluista ilmenevän tarkoituksen voidaan pitää myös ratkaisua KHO 2012:97. Kyseinen ratkaisu on siltä osin erillainen, että säännöksen sanamuodon ja perustelujen vastainen tulkinta voitiin katsoa paitsi viranomaisen, myös yksityisen asianosaispiirin etujen mukaiseksi. Tapausta on analysoinut Niko Soininen: Yhteensovittamisajattelun rakenteistuminen vesioikeuden metatavoitteeksi. Ympäristöpolitiikan ja -oikeuden vuosikirja 2014 s. 125–187, s. 136–138 ja Tapio Määttä: Lakien väliset suhteet oikeudellisen ratkaisun teorian haasteena: ristiriita-ajattelusta yhteensovittamismalliin. LM 2013 s. 171–191, s. 182–183.

voiteltavan seuraamuksen ympäristöperusoikeudesta ja lintudirektiivin tavoitteellisesta säännöksestä.

Sen lisäksi, mitä edellä on selostettu, KHO korostaa ratkaisun perustuvan kokonaisharkinnalle, kun se lausuu suon luonnontilasta, maisemasta ja kasvillisuudesta. Suon luonnontila, maisema ja kasvillisuus ovat sallittuja argumentteja ympäristölupaharkinnassa. Mikäli näiden luonnonarvojen turmeltuminen johtuu ympäristön rakenteellisesta muuttamisesta, ne on otettava YSL 49.1 §:n ja YSL 11 §:n mukaisessa harkinnassa huomioon ainoastaan toiminnan sijoituspaikalla.²⁵

Ensimmäinen ratkaistava kysymys asiassa oli, soveltuuko LSL 39 § turvetuotantoon, ja toinen, voidaanko säännöstä tulkita laajentavasti. Mikäli ensimmäiseen kysymykseen vastataan ensin myöntävästi ja tarkastellaan jälkimmäistä kysymystä sen jälkeen ensimmäisestä irrallisena, tulkinta on mahdollinen samaan tapaan kuin ratkaisussa KHO 2012:97. KHO:n käyttämän realistisen argumentaation tai pareto-tehokkuuden kannalta katsottuna ratkaisuvaihtoehto, jossa ensimmäiseen kysymykseen olisi vastattu myönteisesti ja toiseen kysymykseen kielteisesti, olisi ollut kaikkien kannalta huonoin vaihtoehto.²⁶ Puun jättäminen pystyyn ilman, että lintu olisi siellä selviytynyt, olisi ollut epätoivottavaa sekä toiminnanharjoittajan että luonnonsuojelun turvaamisintressin kannalta. Tämän vuoksi ratkaisuheuristisesti ensimmäistä kysymystä ei ole tarkoituksenmukaista erottaa toisesta.

Ratkaisun perusteluja voidaan pitää ongelmallisina, sillä samaan lopputulokseen voitaisiin päästä hieman maltillisemmalla päättelyketjulla. KHO on aiemmin linjannut maa-ainesluvan osalta ratkaisussaan 8.12.2010 t. 3653, että metsälain (1093/1996) 10.2 §:n 6 kohdan mukaiset jyrkänteet ja niiden välittömät alusmetsät olivat maa-aineslain (555/1981) 3.1 §:n 2 kohdan mukaisia erikoisia luonnonesiintymiä, jotka tuli rajata ottoalueen ulkopuolelle. Metsälain soveltamisala ei taivu mitenkään maa-ainesten ottoon, mutta koska kyseinen ympäristö on mainittu metsälaissa, sille voidaan antaa normatiivista vaikutusta avoimien yleissäännösten tulkinnassa.²⁷ Todennäköisesti kalasääsken pesinnälle aiheutuisi haittaa tuotannosta ja valmistelusta lähtevästä melusta ja pölystä. Nämä ovat ympäristönsuojelulain soveltamisalassa tarkoitettuja päästöjä. Analogisesti edellä mainitulle ratkaisulle ei olisi mitään estettä arvioida LSL 39 §:ssä tarkoitettuja kohteita YSL 49.1 §:n 4 kohdan (vanhan ympäristönsuojelulain 42.1 §:n 4 kohta) mukaisiksi erityisiksi luonnonolosuhteiksi, jotka huonontuisivat päästöistä aiheutuvan pilaantumisen seurauksena. KHO 2010:32

25. KHO 2010:32.

26. Pareto-optimilla tarkoitetaan tilannetta, jossa kenenkään asemaa ei voida parantaa huonontamatta toisen asemaa.

27. Vrt. KHO 27.8.2010 t. 1975, missä metsätalous oli väistyvä maankäyttömuoto, jolloin metsälain 10 §:n mukaisia kohteita ei tullut ottaa huomioon kaivostoiminnan ympäristöluvassa.

mukaan sijoituspaikan luonnonarvot tulee ottaa huomioon ympäristölupaharkinnassa.²⁸

Toisena vaihtoehtona pesäpuun ympärille jätettävää suojavyöhykettä olisi voitu perustella immissioiden hallinnalla LSL 39 §:n erittäin voimakkaasti laajentavan tulkinnan sijasta, koska LSL 39 §:n sanamuoto taipuu helposti koskemaan turvetuotantoa yksittäisen pesäpuun osalta. Jos suojavyöhyke olisi perusteltu YSL:n kautta, olisi välttytty myös siltä systemaattiselta epäjohtonmukaisuudelta, että maanomistajalle aiheutuu päätöksestä merkittävää haittaa, jota ei voida korvata luonnonsuojelulain mukaan. Luvanmyöntämisedellytysten puuttuminen YSL:n mukaan ei aiheuta käytön estymisen korvattavuutta, toisin kuin pääsääntöisesti luonnonsuojelulain systeemeissä.

Jussi Airaksinen

28. Ks. myös turvetuotannosta Vaasan hallinto-oikeus 14.4.2011, Dnro 11/0094/1 (lainvoimainen).